

Schaktningsövervakning invid gravfält i Forssa

L1985:7504
Lilla Sundby 4:1
Forssa socken
Flens kommun, kommun
Södermanland
Erica Strengbom

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB

Radiatorvägen 11, 702 27 Örebro

Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se

arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

*Översiktskarta över Södermanlands län med platsen
för schaktningsövervakningen markerad i rött.*

© 2019 Arkeologgruppen AB
Arkeologgruppen rapport 2019:51

Författare	Erica Strengbom
Kvalitetsgranskning	Helmut Bergold
Grafisk form	Nina Balknäs
Omslagsfoto	Gravfält L1985:7089 sett från väster.
Foto	Arkeologgruppen AB om inte annat anges i figurtexten.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_180001

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2019:51

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING
I FORM AV SCHAKTNINGSÖVERVAKNING

Schaktningsövervakning invid gravfält i Forssa

L1985:7504
Lilla Sundby 4:1
Forssa socken
Flens kommun, kommun
Södermanland
Erica Strengbom
Lst dnr 431-2658-2019

Tekniska och administrativa uppgifter

Län	Södermanland
Kommun	Flen
Landskap	Södermanland
Socken	Forssa
Fastigheter	Lilla Sundby 4:1

Fornlämningsnummer	L1985:7504 (RAÄ-nr Forssa 47:1)
Lämningstyp	Gravfält
Datering	Järnålder

Typ av undersökning	Schaktningsövervakning
Länsstyrelsens beslutsdatum	2019-05-07
Länsstyrelsens diarienummer	431-2658-2019
Uppdragsnummer i Fornreg	201900534
Arkeologgruppens projektnummer	P19028

Projektledare	Erica Strengbom
Fältpersonal	Erica Strengbom

Undersökningstid	2019-06-04
Undersökt yta	120 m ²
Inmätningsteknik	Handhållen GPS
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Arkiv

Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv

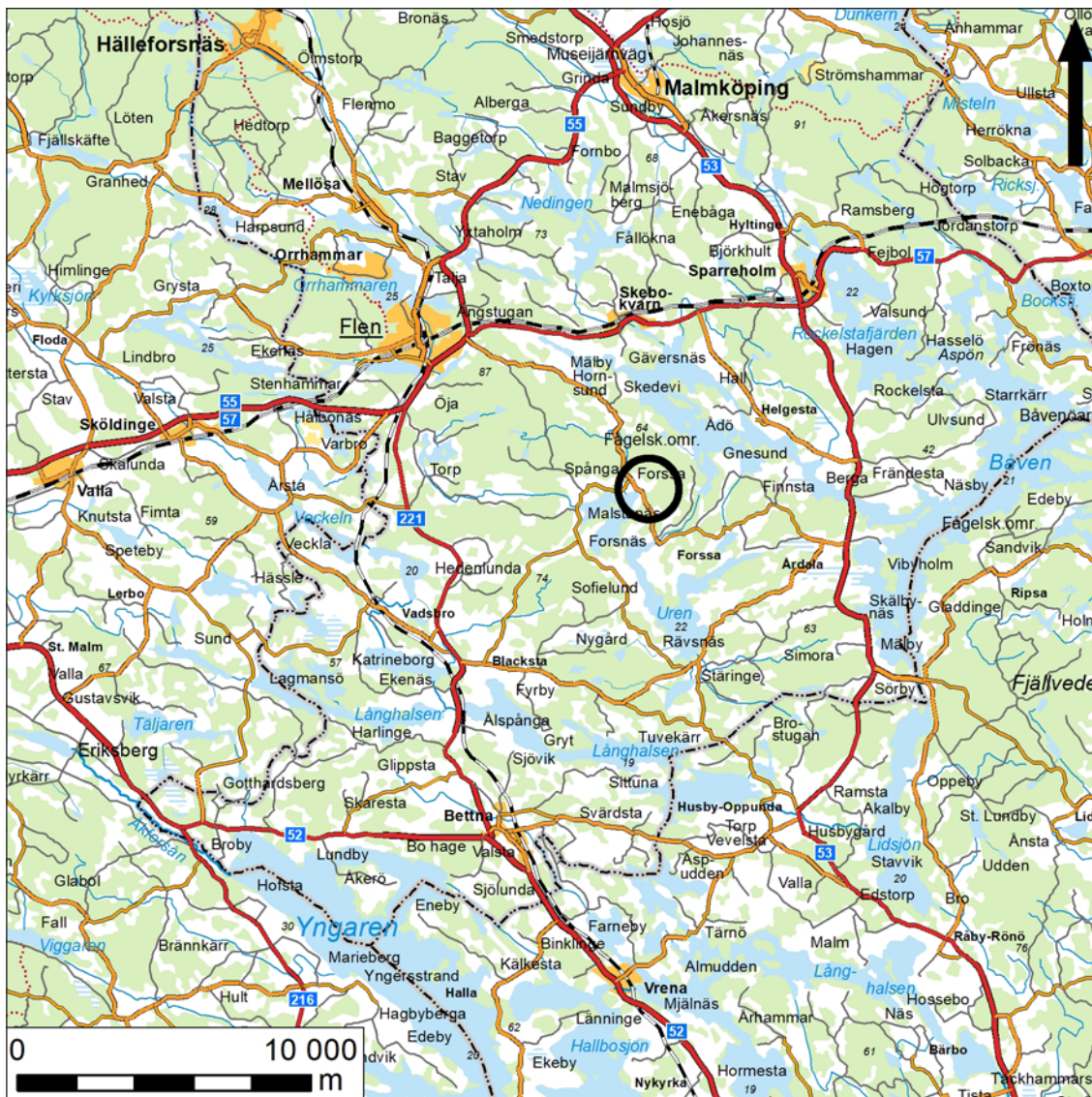
Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd

Inga fynd gjordes.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund och kulturmiljö	7
Syfte och målgrupper	7
Metod och genomförande	7
Resultat	8
Tolkning	10
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	10
Referenser	11
<i>Bilaga 1. Schaktbeskrivning</i>	12

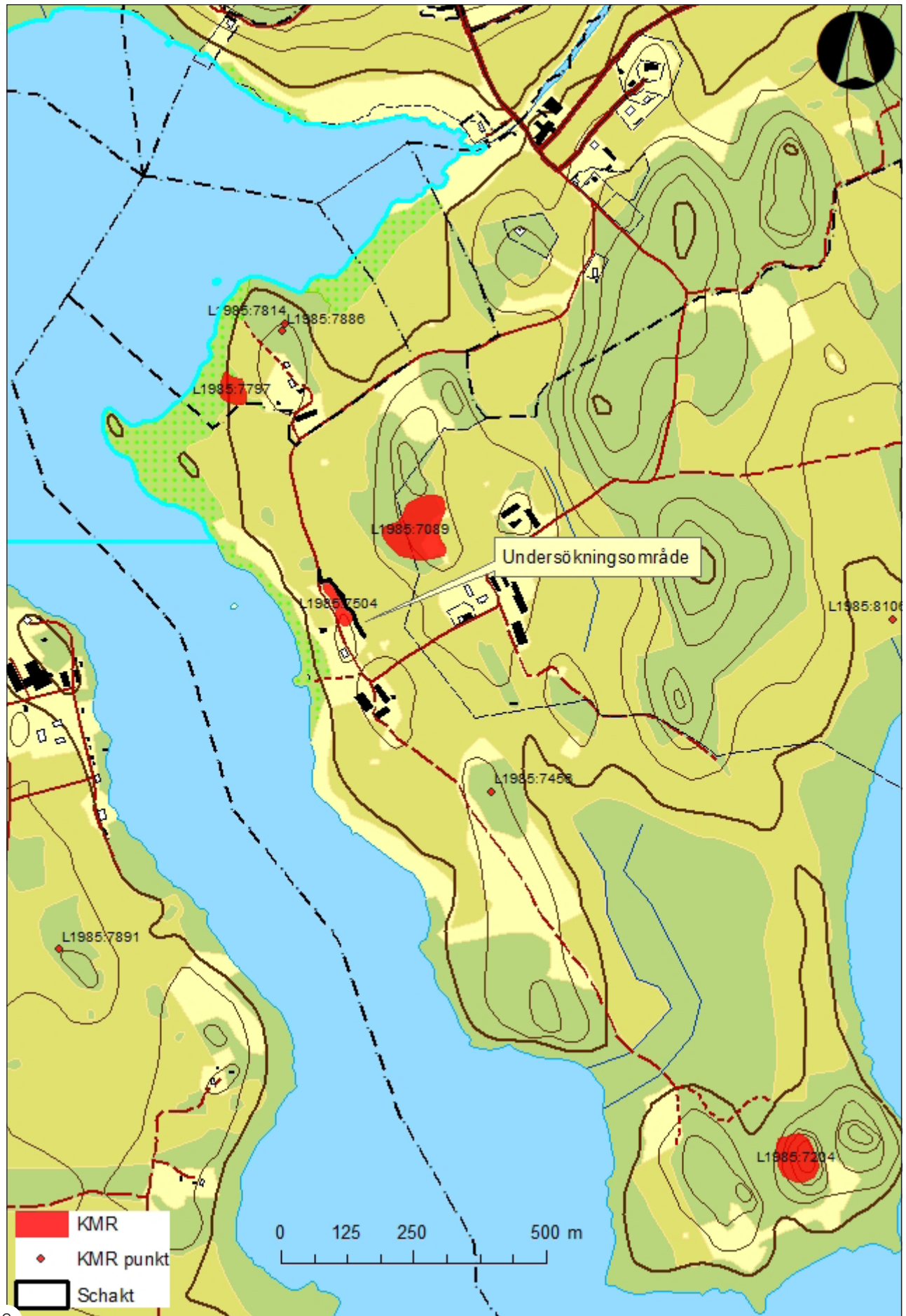
Figur 1. Karta över Forssa med platsen för undersökningen markerad med svart.
Skala 1:250 000.

Sammanfattning

Sommaren 2019 utförde Arkeologgruppen AB en schaktningsövervakning vid gravfält L1985:7504 (Forssa 47:1) i Forssa socken Flens kommun. Arbetet föranleddes av att elkablar skulle grävas ner i området. En sträcka av cirka 200 meter övervakades i åkermark öster om gravfältet. Inget av arkeologiskt intresse påträffades vid schaktningsövervakningen.

Inledning

I samband med att Eltel Networks Infranet AB schaktade för förläggning av elkabel öster om gravfältet L1985:7504 (Forssa 47:1) i Flens kommun, utförde Arkeologgruppen AB en schaktningsövervakning. Då schaktningen skulle förläggas nära gravfältet bedömde Länsstyrelsen i Södermanland att ingreppet krävde arkeologisk övervakning. Beslut i ärendet fattades 2019-05-07.

Bakgrund och kulturmiljö

Forssa socken ligger sydöst om Flen kring sjöarna Uren i sydöst och Båven i nordöst. Socken består av kuperad skogsbygd med odlingslandskap vid sjöarna. Namnet Fors omnämns första gången i historiska dokument år 1329. Byn Forssa har givit socknen dess namn, som syftar på en fors i ån vid byn (Svenskt ortnamnslexikon 2003) På 1920-talet fastställdes socknens namn som Forssa (Sjögren 1929). I Forssa finns spridda bronsåldersrösen, gravfält från järnåldern och tre fornborgar.

Platsen för undersökningen ligger på en udde i sjön Uren och fornlämningsmiljön i närheten av det aktuella undersökningsområdet består av ensamliggande stensättningar och två gravfält. Fornlämning L1985:7504 (Forssa 47:1) och platsen för undersökningen utgörs av ett gravfält bestående av 14 fornlämningar. De består av två högar och tolv runda stensättningar.

Cirka 130 meter öster om undersökningsområdet ligger ett stort gravfält (L1985:7089) som består av 23 högar och 54 stensättningar.

Ytterligare ett gravfält (L1985:7797) finns beläget cirka 340 meter nordväst om undersökningsområdet. Gravfältet består av en hög och 20 runda stensättningar. Strax intill finns två ensamliggande ytskadade stensättningar (L1985:7886, L1985:7814).

Söderut på halvöns udde ligger en fornborg (L1985:7204) (Kulturmiljöregistret).

Syfte och målgrupper

Syftet med den arkeologiska undersökningen var att löpande undersöka och dokumentera mindre komplicerade lämningar inom de delar av fornlämningarna som berördes samt att ta tillvara fynd. Daterbart material skulle insamlas och kostnadsberäkningen skulle inkludera kostnader för ¹⁴C-analys. Framkom mer komplicerade lämningar fick de inte tas bort utan att Länsstyrelsen givit sitt godkännande.

Metod och genomförande

Undersökningen gjordes med en grävmaskin med en skopbredd på 0,3 meter. Schaktet grävdes skiktvis ned till 0,75 meters djup. Schaktet och samtliga framkomna anläggningar mättes in med handhållen GPS. ArcMap 10.3 användes för redigering och kartproduktion. Den skriftliga dokumentationen bestod av en övergripande schaktbeskrivning. Översiktsfotografier togs också av området och det grävda schaktet.

Schaktet grävdes skiktvis ned till 0,7 meters djup. Schaktet och samtliga framkomna anläggningar mättes in med

Resultat

Sammanlagt övervakades en sträcka av cirka 200 meter i nord-sydlig riktning förbi gravfältet L1985:7504. Två högar och sju stensättningar kunde lokaliseras på gravfältet. Längs gravfältets nordöstra kant mot åkern ligger odlingssten och en stor mängd sprängsten, vilket gjorde det svårt att urskilja några lämningar i denna del av gravfältet.

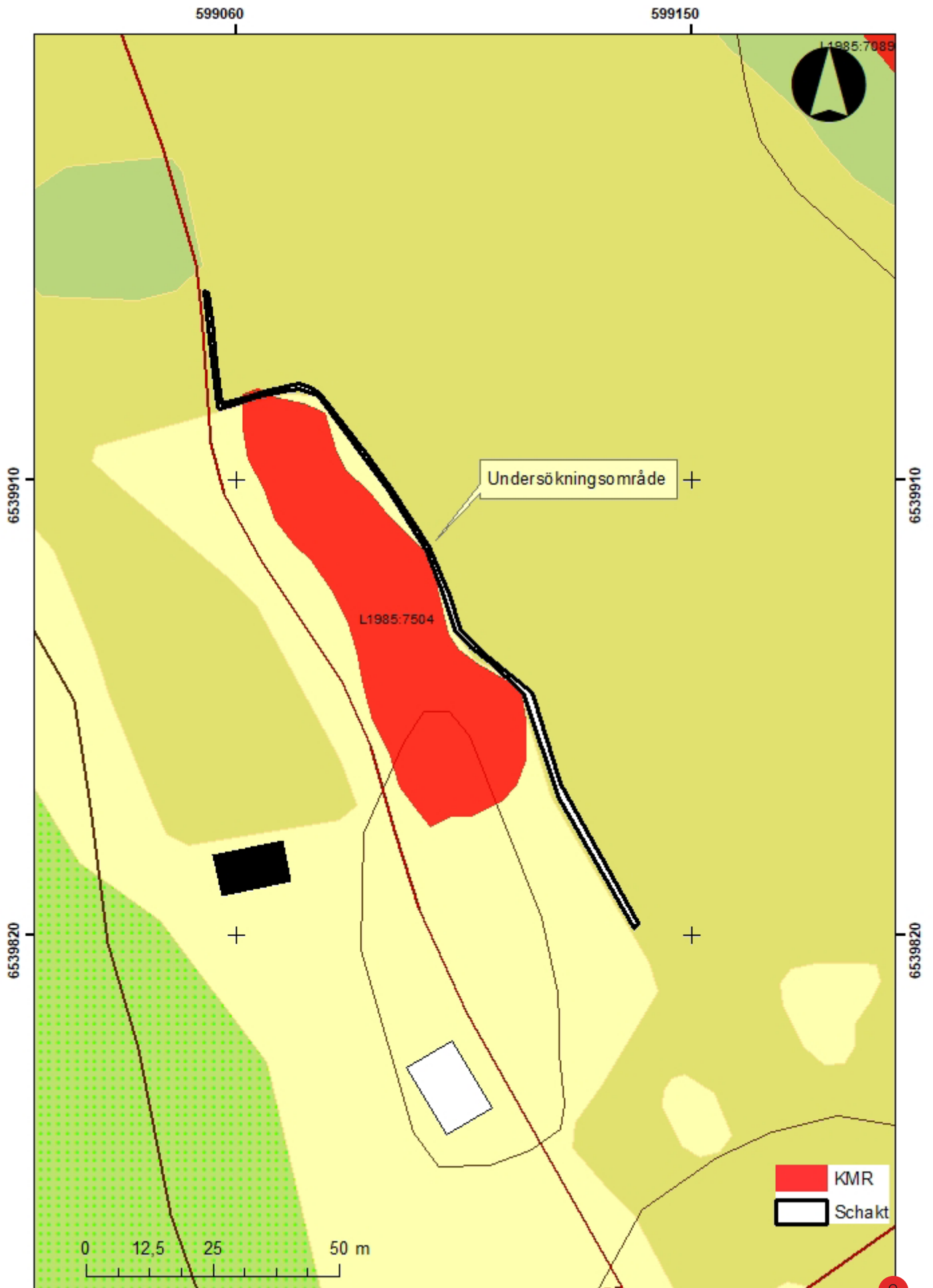
Schaktet grävdes från norr till söder i åkermark längs med gravfältets östra kant. Schaktet grävdes med en bredd av cirka 0,3–0,4 meter och ett djup av 0,75 meter. Under ett 0,20–0,25 meter tjockt ploglager framkom undergrunden som bestod av brungrå lera. I den centrala delen av schaktet löpte två dräneringsdiken av tegel över schaktet. Inget av antikvariskt intresse framkom vid schaktningen.

Figur 4. Schaktet längs med gravfältet med odlingssten i kanten. Sett från norr.

*Figur 5.
Schaktets norra del.
Sett från söder.*

Figur 3. Undersökningsområdet. Skala 1:1 000.

Tolkning

Inga spår av äldre lager, anläggningar eller fynd påträffades vid schaktningsövervakningen.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

Syftet med den arkeologiska undersökningen var att löpande undersöka och dokumentera lämningar som berördes. Den arkeologiska undersökningen genomfördes enligt undersökningsplanen. Inga avsteg togs från undersökningsplanen.

Referenser

Tryckta källor

Mats Wahlberg, red (2003). *Svenskt ortnamnslexikon*. Uppsala: Institutet för språk och folkminnen.

Sjögren, Otto (1929). *Sverige geografisk beskrivning, del 1*. Stockholms stad, Stockholms, Uppsala och Södermanlands län. Stockholm

Webbmaterial

Kulturmiljöregistret

<https://app.raa.se/id/secure/fornreg/uppdrag/f7eb3471-499c-44c5-96d6-b1c5d7405463>.

Bilaga 1. Schaktbeskrivning

Schakt 1

Schaktet var 200 meter och grävdes i nord-sydlig riktning längs med ett åkerdike. Schaktet grävdes med en bredd av 0,4 meter och ett djup av 0,75 meter. Under ett 0,25 meter tjockt ploglager fanns steril brungrå lera.

Arkeologgruppen AB

RAPPORT 2019:51

